Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от групата в качеството й на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда групата в качеството й на работодател в България е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на консолидирания финансов отчет, по която те се представят в консолидирания Баланс, а респективно изменението в стойността им, се представя в консолидирания отчет за приходите и разходите като:

а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и уреждания се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал";

б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на консолидирания Баланс, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи". Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет групата назначава сертифициран актюер, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирани в България, където функционира и самата група.

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружествата в групата като работодатели имат задължение да изплатят при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл.за преструктуриране, да се прекрати трудовия договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания баланс.

3.15. Признаване на приходите и разходите

Приходите от продажби и разходите за дейността на групата се признават на база принципа на текущо начисляване, независимо от паричните постъпления и плащания и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите и разходите могат надеждно да се измерят. Приходите се признават намалени с направените търговски отстъпки. При продажба на продукция и стоки приходите се признават, когато съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминат в купувача. При предоставяне на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й. Отчитането и признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях. Приходите и разходите в чуждестранна валута се отчитат по централния курс на БНБ към датата на начисляването им.

Приходите и разходите за лихви се начисляват текущо на база на договорения лихвен процент и сумата на вземането или задължението, за което се отнасят. Те се признават директно в отчета за приходите и разходите в момента на възникването им.

Като цяло приходите се признават, когато са изпълнени следните условия:

-Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;

-Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;

-Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;

-Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на групата са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия.

Финансовите разходи се представят отделно в консолидирания финансов отчет за печалбата или загубата за годината и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, обезценка на вземания.

4.ПРИХОДИ

	2023 год. *BGN '000*	2022 год. *BGN '000*
1.Продажба на готова продукция	**25 730**	**30 914**
2.Продажба на стоки	**8 510**	**6 700**
3.Продажби-услуги	**315**	**665**
4.Продажба – материали и други	**296**	**387**
5.Приходи от финансирания	**87**	**1 065**
6.Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	**297**	**-**
Общо приходи от дейността	**35 235**	**39 731**

От приходите на дружествата в групата са елиминирани вътрешно-групови продажби. Изминалата година е успешна за групата. Изпълнени са задачите и целите, които са заложени в бизнес-програмата на групата , което е видно и от положителния финансов резултат към края на отчетния период.

Според ръководството на групата това се дължи на успешна търговска и маркетингова политика ,която налага трайно на пазара продуктите на групата ; увеличаване производствените мощности и асортимента на продаваните от групата продукти, в съответствие с развитието на пазара; оптимизиране на фирмените разходи по всички направления-производствени,търговски, логистични, административни и финансови ; повишаване изискванията по организацията на отчитането и контрола по използването на материалните и трудовите ресурси.

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

В разходите за материали се включват изразходваните :

- суровини и основни материали,които образуват материалната субстанция на произвежданата продукция;
- спомагателните материали,които придават външни белези на продукцията или улесняват дейността на ДА;
- изразходваните горива, смазочни материали;
- ел.енергия; вода за производствени нужди;
- използваните канцеларски,хигиенни и други подобни материали;
- работното облекло и другите предпазни средства;
- използваните резервни части за ремонт на дълготрайни материални активи;
- инструменти; амбалаж и опаковъчни материали;

		2023 год. *BGN '000*	*2022год.* *BGN '000*
1	**Материали за производството**	**11 279**	**12 317**
2	**Ел.енергия+природен газ**	**802**	**1 192**
3	**Резервни части-МПС +други**	**298**	**197**
4	**Работно облекло**	**56**	**52**
5	**Консумативи,комютърни и канцеларски материали**	**206**	**191**
6	**Вода**	**29**	**32**
7	**Гориво и смазочни материали**	**270**	**272**
8	**Почистващи препарати**	**14**	**17**
9	**Рекламни материали ,мостри и материали по погасителен план**	**34**	**111**
10	**Други материали**	**31**	**53**
	Общо разходи	**13 019**	**14 434**

6.РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

В разходите за външни услуги групата отнася всички разходи за ползваните услуги, извършени от външни предприятия,трети лица. Те имат разнообразен характер. Аналитичното отчитане в групата се извършва и организира съобразно размера и обема на тези услуги.

Разходите за външни услуги, които се отчитат в групата са класифицирани най-общо по следните показатели :

-реклами, обяви,съобщения;
-телеграфо-пощенски услуги;
-телефонни и телексни такси;
-застраховки;
-наеми и транспортни услуги;
-ремонт на собствени и наети ДМА;
-местни данъци:данък сгради и такса смет; данък върху превозните средства,както и други местни данъци,определени със закон.
-консултантски и маркетингови услуги;
-каско,винетки и гражданска отговорност;

-сертификация по ISO;
-данъци по закона за корпоративното и подоходно облагане;

През 2023 година групата е извършило разходи за външни услуги както следва :

		2023 год. *BGN '000*	*2022 год.* *BGN '000*
1	**Такси за телефон**	**59**	**73**
2	**Реклами+ бонуси и радходи търг.вериги**	**1 446**	**1 682**
3	**Абонаменти,пощенски и куриерски услуги**	**201**	**169**
4	**Разходи – услуги МПС**	**51**	**37**
5	**Разходи – нает транспорт**	**211**	**507**
6	**Митнически такси по внос и износ**	**17**	**25**
7	**Консултантски,счетоводни софтуерни и маркетингови услуги**	**208**	**304**
8	**Еко такси**	**136**	**129**
9	**Каско,винетки и гражданска отговорност МПС**	**17**	**26**
10	**Данък сгради и такса смет**	**10**	**40**
11	**Наеми търговски площи**	**37**	**50**
12	**Разходи за данъци -МПС**	**4**	**5**
13	**Представителни разходи**	**24**	**13**
14	**Държавни такси**		**21**
15	**Застраховки**	**57**	**28**
16	**Разходи за услуги-поддръжка и ремонт**	**69**	**39**
17	**Сертификации и разходи по програми**	**13**	**11**
18	**Проби лаборатория, услуги поднов.търг.марки,изложения ,щандове, панаири +други**	**496**	**399**
19	**Оперативен лизинг-МПС**	**18**	**18**
	ОБЩО :	*3 074*	*3 576*

От общата стойност на разходите за външни услуги бе елиминирана сумата на извършените услуги в групата –наеми и транспортни услуги, както през изминалата, така и през настоящата година.

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Тук групата отчита разходите за възнагражденията на персонала, начислени съгласно законодателството и свързаните с това дължими осигурителни вноски на работниците и служителите /които са за сметка на дружествата в групата /, определени със сключените трудови договори, за доплащанията по Кодекса на труда и други нормативни актове, с които се възмездяват лицата, работещи в дружествата в групата , при начислени обезщетения- обезщетения при трудови злополуки, при напускане на работа, отстраняване от работа, неизползван платен годишен отпуск и др. Тези възнаграждения имат характер на разходи за уреждане на задължения на групата към персонала за причинени вреди и пропуснати ползи.

Размерът на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

Тук се включват начислените суми за социално и здравно осигуряване, както и ДЗПО в УПФ, които се определят в процент към начисленото трудово възнаграждение.

Начислените разходи за заплати и осигуровки се отчитат по реда на приложимите счетоводни стандарти за доходите на персонала.

Осигурителните и пенсионни схеми /планове/ прилагани от групата в качеството й на работодател, се основават на българското законодателство и са предварително твърдо определени /дефинирани /.

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в консолидирания отчет за приходите и разходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки. Дължимите от дружествата в групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение заедно в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Съгласно Кодекса на труда и българското законодателство при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанието за прекратяването, дружествата в групата са длъжни да изплатят обезщетения при пенсиониране на своите служители в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а ако е работил в дружествата от групата през последните 10 години от трудовия си стаж-на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца.

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в група „Дерони" се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в Р.България.

През настоящата година разходите за персонала по елементи е както следва :

		2023 год. BGN '000	*2022 год. BGN '000*
1	**Разходи за заплати + гражд.договори**	**5 295**	**5 382**
2	**Разходи за осигуровки – ДОО, ДЗПО и ЗО**	**854**	**876**
	О Б Щ О :	*6 149*	*6 258*

- Брой на персонала към края на годината по категории в предприятията от групата е както следва :

	Дерони-Хасково	*Дерони-Ст.Загора*	*ОБЩО*
Ръководители	**9**	**2**	**11**
Специалисти	**16**	**5**	**21**
Техници и приложни специалисти	**7**	**7**	**14**
Помощен административен персонал	**13**	**2**	**15**
Персонал зает с услуги на населението, търговията и охрана	**11**	**16**	**27**
Квалифицирани работници	**6**	**46**	**52**
Машинни оператори и монтажници	**9**	**14**	**23**
Професии, неизискващи специална квалификация	**23**	**1**	**24**
Общо	**94**	**93**	**187**

8. РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ

В разходите за амортизации влизат начислените амортизации на материалните и нематериалните дълготрайни активи. Амортизацията е разходът, признат за отчетния период, получен в резултат на разсрочване на амортизируемата стойност на даден актив през предполагаемия му се срок на годност.

Амортизациите са начислени въз основа на амортизационните планове на дружествата в групата, разработени и утвърдени в съответствие с възприетата счетоводна политика и разпоредбите на приложимите счетоводни стандарти за отчитане на посочените активи и тяхната амортизация. За целта се използва линеен метод на амортизация , определен и прилаган съобразно разработената счетоводна политика на групата.

През 2023 година начислените счетоводни амортизации в групата са както следва :

		2023 год. *BGN '000*	*2022 год.* *BGN '000*
1.	**АО на МДА**	**1 206**	**1 147**
2.	**АО на НМДА**	**22**	**11**
	ОБЩО :	***1 228***	***1 158***

9.ДРУГИ РАЗХОДИ

Тук се отчитат разходите по икономически елементи за дейността, които не могат да бъдат отнесени към никоя от изброените по-горе сметки от група 60.

Другите разходи се отразяват и като разходи по функционално приложение. За една част от тези разходи това се прави пряко, а за друга част се използва възприетата от групата база за разпределение.

Аналитичното счетоводно отчитане на другите разходи в групата е както следва :

		2023 год. *BGN '000*	*2022 год.* *BGN '000*
1	Представителни разходи и Алтернативни данъци	**28**	**3**
2	Командировки	**85**	**138**
3	Дарения-продуктови и парични ; спонсорства	**42**	**28**
4	Технологичен брак + друг брак	**84**	**73**
5	Други разходи и обезщетения по КТ	**4**	**54**
6	Мостри ,рекламна цел-стоки, продукция и материали	**122**	**148**
7	ДДС брак, дарения, мостри,рекламни материали	**34**	**34**
8.	Социални разходи/ваучери / и други разходи	**206**	**0**
	О Б Щ О :	***605***	***478***

10.ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ

		2023 год. *BGN '000*	*2022 год.* *BGN '000*
1	**Отчетна / балансова/ стойност продадените материали, стоки и ДМА**	**6 390**	**8 963**

От общата балансова стойност на продадените активи, е елиминирана отчетната стойност на продадените в групата стоки и материали.

11.ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Активи, които имат неопределен полезен живот не се амортизират, а се проверяват за обезценка на годишна база.

Балансовите стойности на земите подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че биха могли да се отличават от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите, независимо от прилагания модел на последващо оценяване. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за приходите и разходите , освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава преоценката се отнася в намаление на преоценъчния резерв до изчерпването му. Превишението се включва в консолидирания отчет за приходите и разходите.

12. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи в групата са свързани с предоставени и използвани на други предприятия финансови средства /лихви и дивиденти /;от операции с финансови активи и инструменти;от валутни операции;от последващи оценки на финансови активи и инструменти. Приходите по валутни операции са свързани с използването на чуждестранна валута. Те най-често се появяват при продажба на чуждестранната валута, при получаване от клиентите или плащането на доставчиците във валута .

Финансови приходи		
	2023 год. *BGN '000*	*2022 год.* *BGN '000*
Приходи от курсови разлики	**52**	**63**
ОБЩО :	**52**	**63**

13 .ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи в групата са свързани с лихвите по ползваните заеми в лева, паричните средства във валута, финансовите активи, финансовите инструменти и рисковите активи. Финансовите разходи представляват отрицателни разлики от използваните финансови активи.

Разходите за лихви в лева и валута са обект на предварително договаряне и са елемент на договорите с Банката за ползваните кредити и овърдрафти. Тъй като лихвите са разнообразни се налага тяхното аналитично отчитане.

Като разходи по валутни операции групата третира и отрицателната курсова разлика от валутни операции. Стопанските операции, които пораждат отрицателни разлики са от използването на налична валута, от получена валута от съществуващи вземания и от изплатената валута по съществуващи задължения.

		2023 год. *BGN 000*	**2022год.** *BGN '000*
1	**Разходи за лихви и обезценка на финансови активи**	**55**	**74**
	В т.ч. - Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	*49*	*43*
2	**Други финансови разходи – банкови такси, вписване на залог и такси за обслужване на банкови кредити, лихви по лизинг**	**27**	**24**
	Общо:	**131**	**98**

14.ПЕЧАЛБА И РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Съгласно действащото българско данъчно законодателство за 2023 год. Дружествата в групата дължат Корпоративен данък в размер на 10% върху облагаемата печалба.

През 2023 год. редовно в законоустановените срокове за периода от месец януари до месец декември са превеждани сумите по авансовите преводи за Корпоративния данък.

През годината са подавани декларации по чл.88 от ДКПО за коригиране на полагащите се авансови дължими вноски в посока увеличение .

След изготвянето на Годишните данъчни декларации от Дружествата в групата дължимия корпоративен данък за 2023 година е в размер на 478 х.лв. /за 2022 год. - 467 х. лева./.

Други дължими данъци, алтернативни на корпоративния данък за настоящата година са (7) х.лв. а за 2022 год. е нямало такива.

Счетоводната печалба на групата е показана в следната таблица :

	2023 год. ***BGN '000***	**2022год.** ***BGN '000***
Счетоводна печалба преди облагане	**4 691**	**4 228**
Текущ данък	**(478)**	**(467)**
Изменение в отсрочените данъчни активи и пасиви	**7**	**-**
Счетоводна печалба след облагане	**4 220**	**3 761**
-В т.ч.печалба непринадлежаща на групата	**445**	**521**

15. НЕТЕКУЩИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Изхождайки от принципите за същественост, разбираемост, уместност и вярно и честно представяне на имущественото и финансово състояние, дружествата в групата направиха преглед на собствените нетекущи материални активи към 31.12.2023 год. и установиха, че в Данъчно Амортизационният план на дружествата в групата не са намерили място активи, които са със стойност под възприетият стойностен праг на групата – 700 лева .

Към 31.12.2023 год. от ДАП са изписани всички активите, които са с нулева балансова стойност към тази дата и излезлите от употреба поради продажба или друга причина.

В групата е извършена инвентаризация на всички Дълготрайни активи. Във връзка с проведените инвентаризации са съставени необходимите документи – инвентаризационни описи, сравнителни ведомости и протоколи ,относно състоянието на активите от председателите на съответните комисии.